

SPIS TREŚCI

WSTĘP	9
CZĘŚĆ I. PRZEDMIOT I ZAKRES STOSUNKÓW MIĘDZYNARODOWYCH	11
ROZDZIAŁ 1. STOSUNKI MIĘDZYNARODOWE JAKO DYSCYPLINA NAUKOWA	13
<i>Lubomir W. Zyblikiewicz</i>	
1.1. Prekursorzy	13
1.2. Narodziny dyscypliny i idealizm	15
1.3. Zwycięski realizm	17
1.4. Modernizm przeciw tradycjonalizmowi	18
1.5. (Neo)realizm, pluralizm, strukturalizm	19
1.6. Racjonalistyczny konsensus i jego radykalni przeciwnicy	21
ROZDZIAŁ 2. METODY BADAŃ STOSUNKÓW MIĘDZYNARODOWYCH	24
<i>Lubomir W. Zyblikiewicz</i>	
2.1. Pozytywizm	24
2.2. Współczesne alternatywy pozytywizmu w filozofii wiedzy	28
2.3. Próba wniosków	34
CZĘŚĆ II. UCZESTNICY STOSUNKÓW MIĘDZYNARODOWYCH	35
ROZDZIAŁ 3. PAŃSTWA	37
<i>Erhard Cziomer</i>	
3.1. Państwo jako uczestnik stosunków międzynarodowych	37
3.2. Istota tworzenia i formy współpracy międzynarodowej państw	38
3.3. Status i rola międzynarodowa państw	47
ROZDZIAŁ 4. NARODY I RELIGIE	52
<i>Lubomir W. Zyblikiewicz</i>	
4.1. Naród	53
4.2. Nacjonalizm	56
4.3. Religie	59
ROZDZIAŁ 5. ORGANIZACJE MIĘDZYNARODOWE	65
5.1. Geneza, istota i struktura organizacji międzynarodowych	65
5.2. Klasyfikacja i funkcje organizacji międzynarodowych	67
5.3. ONZ jako organizacja uniwersalna	70

ROZDZIAŁ 6. KORPORACJE WIELONARODOWE	80
<i>Lubomir W. Zyblikiewicz</i>	
6.1. Korporacja, jej powstanie i ewolucja	80
6.2. Wielkie korporacje wielonarodowe	83
6.3. Rola wielkich korporacji w gospodarce światowej	90
 CZĘŚĆ III. SYSTEM MIĘDZYNARODOWY	93
ROZDZIAŁ 7. STRUKTURA I EWOLUCJA SYSTEMU MIĘDZYNARODOWEGO	95
<i>Lubomir W. Zyblikiewicz</i>	
7.1. Pojęcie systemu	95
7.2. Teorie systemów w stosunkach międzynarodowych	96
7.3. Układ sił (biegunowość) a stabilność systemu międzynarodowego	100
7.4. System międzynarodowy a historia światowa	101
ROZDZIAŁ 8. POLITYKA ZAGRANICZNA PAŃSTWA	106
<i>Erhard Cziomer</i>	
8.1. Pojęcie i istota polityki zagranicznej	106
8.2. Wyznaczniki i cele polityki zagranicznej	108
8.3. Mechanizm decyzyjny w polityce zagranicznej	115
8.4. Funkcje, środki i metody polityki zagranicznej	121
ROZDZIAŁ 9. WŁADZA MIĘDZYNARODOWA	124
<i>Lubomir W. Zyblikiewicz</i>	
9.1. Władza	124
9.2. Władza międzynarodowa	127
9.3. Współzależność a władza	129
9.4. Równowaga sił	132
ROZDZIAŁ 10. BEZPIECZEŃSTWO MIĘDZYNARODOWE	135
<i>Erhard Cziomer</i>	
10.1. Pojęcie i istota bezpieczeństwa międzynarodowego	135
10.2. Główne tendencje ewolucji bezpieczeństwa międzynarodowego do 1989 r.	138
10.3. Nowe wyzwania i problemy bezpieczeństwa międzynarodowego	143
 CZĘŚĆ IV. PODSTAWOWE PROBLEMY GLOBALNE	151
ROZDZIAŁ 11. LUDNOŚĆ, ŻYWNOSĆ I ZASOBY SUROWCOWE	153
<i>Lubomir W. Zyblikiewicz</i>	
11.1. Ludność	153
11.2. Żywność	155
11.3. Energia	160
11.4. Inne zasoby naturalne	166
ROZDZIAŁ 12. STRUKTURA I FUNKCJONOWANIE WSPÓŁCZESNEJ GOSPODARKI ŚWIATOWEJ	170
<i>Lubomir W. Zyblikiewicz</i>	
12.1. Narastające problemy z diagnozą	170
12.2. Narodziny i ewolucja współczesnej gospodarki	172

12.3. Struktura gospodarki końca XX wieku	175
12.4. Globalizacja, proces i ideologia	185
ROZDZIAŁ 13. OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO I ZDROWIE	189
<i>Erhard Cziomer</i>	
13.1. Podstawowe zagrożenia środowiska naturalnego	189
13.2. Międzynarodowe aspekty ochrony środowiska naturalnego	193
13.3. Wybrane problemy międzynarodowych zagrożeń i ochrony zdrowia	199
ROZDZIAŁ 14. KONFLIKTY MIĘDZYNARODOWE	203
<i>Erhard Cziomer</i>	
14.1. Istota i rodzaje konfliktów międzynarodowych	203
14.2. Fazy i stadia rozwojowe konfliktów międzynarodowych	206
14.3. Ogólna charakterystyka i ewolucja konfliktów międzynarodowych do końca lat 80.	212
14.4. Nowe wyzwania oraz problemy wojen i konfliktów międzynarodowych w latach 90.	216
ROZDZIAŁ 15. MIĘDZYNARODOWE ASPEKTY OCHRONY PRAW CZŁOWIEKA	220
<i>Erhard Cziomer</i>	
15.1. Źródła i istota praw człowieka	220
15.2. Ewolucja międzynarodowej ochrony praw człowieka po II wojnie światowej	221
15.3. Ogólne znaczenie i funkcje organizacji pozarządowych	228
15.4. Nowe wyzwania i problemy u schyłku XX wieku	229
CZĘŚĆ V. SYSTEM REGIONALNY: EUROPA	233
ROZDZIAŁ 16. REGIONALIZM	235
<i>Lubomir W. Zyblikiewicz</i>	
16.1. Pojęcie regionu i regionalizmu	236
16.2. Regionalne ugrupowania gospodarcze	239
16.3. Kierunki poszukiwań teoretyków integracji	243
16.4. Stan i perspektywy regionalizmu	245
ROZDZIAŁ 17. INTEGRACJA EUROPEJSKA	247
<i>Erhard Cziomer</i>	
17.1. Geneza, istota i ewolucja integracji europejskiej	247
17.2. Przeobrażenia i rola Unii Europejskiej w latach 90.	250
17.3. Stan i perspektywy Unii Europejskiej	256
ROZDZIAŁ 18. WSPÓLNOTA ATLANTYCKA	267
<i>Lubomir W. Zyblikiewicz</i>	
18.1. Narodziny Sojuszu Północnoatlantyckiego	267
18.2. Traktat waszyngtoński	268
18.3. Organizacja Paktu	269
18.4. Ewolucja Paktu w świecie dwubiegunowym	271
18.5. Transformacja Sojuszu Północnoatlantyckiego w latach 90.	273
18.6. Stosunki transatlantyckie	276

ROZDZIAŁ 19. EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA	280
<i>Erhard Cziomer</i>	
19.1. Pojęcie, transformacja i nowe położenie międzynarodowe krajów Europy Środkowo-Wschodniej	280
19.2. Znaczenie i nowe formy współpracy regionalnej	285
19.3. Główne problemy bezpieczeństwa	292
ROZDZIAŁ 20. ROSJA I WSPÓLNOTA NIEPODLEGŁYCH PAŃSTW	299
<i>Erhard Cziomer</i>	
20.1. Przesłanki i następstwa rozpadu ZSRR	299
20.2. Powstanie i ewolucja WNP	301
20.3. Polityka zagraniczna i bezpieczeństwa Rosji	305
ROZDZIAŁ 21. BEZPIECZEŃSTWO I WSPÓŁPRACA W EUROPIE	317
<i>Erhard Cziomer</i>	
21.1. Geneza i ewolucja współpracy w ramach KBWE do 1989 r.	317
21.2. Proces instytucjonalizacji bezpieczeństwa i współpracy w latach 90. – OBWE	324
21.3. Nowe wyzwania, zagrożenia i perspektywy bezpieczeństwa europejskiego u progu XXI wieku	329
ROZDZIAŁ 22. MIEJSCE I ROLA POLSKI	333
<i>Lubomir W. Zyblikiewicz</i>	
22.1. Miejsce i rola Polski w gospodarce światowej i Europy	333
22.2. Narodziny i kształtowanie się polityki zagranicznej III Rzeczypospolitej	346
BIBLIOGRAFIA CYTOWANA	352